

Tatjana Aleknienė, VDU

Sokratas Filono Aleksandriečio veikaluose

Filonas Aleksandrietis (apie 20 m. prieš Kr.–apie 50 m. po Kr.) – žydų Rašto (Penkiaknygės *Septuagintos*) egzegetas ir didelis Platono gerbėjas. XX a. ir XXI a. gausėja tyrimų, kurių autoriai nagrinėja, kaip Filonas Platono žodžius ir mintis įpina į savo egzegetinius aiškinimus; daugiausiai tirtas Filono tekstų santykis su Platono *Timaju*, *Faidru* ir *Faidonu*. Kita vertus, iki šiol, regis, nėra tyrinėtas Filono požiūris į Platono dialogų protagonistą Sokratą. Sokratas Filono platonizmui skirtuose tyrimuose įprastai minimas *modo negativo* nurodant, kad Filono veikaluose *nėra* nei sokratiškos ironijos, nei sokratiško dialogo. Ar gausiai perimdamas Platono kūrinių vaizdus ir motyvus Filonas tiesiog aplenkia ryškiausio dialogų personažo figūrą? Galbūt taip atsitinka todėl, kad komentuodamas Raštą Filonas narplioja žydų tautos istorijos personažų gyvenimo vingius ir ryškiausias Filono veikalų protagonistas – Abraomas – nepalieka vietos Platono herojui?